MPSC 2025 प्रारंभिक परीक्षा प्रश्नपुस्तिका

100 प्रश्न

या PDF मध्ये फक्त प्रश्न आहेत. यात उत्तरतालिका किंवा स्पष्टीकरण समाविष्ट नाही.

प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे व सविस्तर स्पष्टीकरण वेबसाइटवर विनामूल्य उपलब्ध आहेत:
https://www.unlockias.in/mpsc-gazetted-civil-services-prelims-2025-question-paper-marathi

---

Q1. 'जातीभेद विवेकसार' हे पुस्तक ___________ यांनी लिहीले.

(1) महात्मा ज्योतिबा फुले
(2) तुकाराम तात्या पडवळ
(3) विठ्ठल रामजी शिंदे
(4) भाऊराव पायगोंडा पाटील

Q2. पंचशील तत्वांचा पुरस्कार प्रथम भारत व चीन या देशांनी केला तेव्हा भारताचे पंतप्रधान व चीनचे पंतप्रधान कोण होते ? अ. पंडित नेहरू व चाऊ-एन-लाय ब. पंडित नेहरू व डॉ. सन-यत-सेन क. इंदिरा गांधी व माओ-त्से-तुंग ड. पंडित नेहरू व माओ-त्से-तुंग

(1) अ आणि ब
(2) क आणि अ
(3) क आणि ड
(4) फक्त अ

Q3. 'विधवा वपन अनाचार' हे पुस्तक _________ यांनी लिहीले.

(1) व्यंकटेश रंगो कट्टी
(2) विष्णुशास्त्री पंडित
(3) बाळशास्त्री जांभेकर
(4) गोपाळ गणेश आगरकर

Q4. 11 एप्रिल 1942 रोजी काँग्रेस वर्किंग कमिटीने _____________ नाकारण्यासाठी ठराव पारीत केला.

(1) क्रिप्स प्रस्ताव
(2) अलिगड योजना
(3) कर्झन योजना
(4) लतिफ योजना

Q5. मवाळांना शांत करण्यासाठी आणि मुस्लिमांचे समर्थन मिळविण्यासाठी इंग्रज सरकारने इंडियन कौन्सिल ॲक्ट, 1909 च्या द्वारे _________ केल्या.

(1) मॉर्ले-मिंटो सुधारणा
(2) माँटेग्यू चेम्सफर्ड सुधारणा
(3) भारतीय शिक्षण सुधारणा
(4) भारतीय नागरी सेवा सुधारणा

Q6. "सुधारकांना आपले आईवडील, पत्नी, मुली आणि देशबांधव अशा सर्व निकटवर्तीयांचा विरोध पत्करून जगण्याचा प्रवास करावा लागतो." हे सांगणारे वामनराव माधवराव कोल्हटकर हे समाज सुधारक _________ येथील होते.

(1) विदर्भ
(2) मराठवाडा
(3) पुणे
(4) कोल्हापूर

Q7. पुढील राजे व त्यांची राजघराणी यांच्या जोड्या जुळवा. अ. अपराजीत ब. आदित्य – I क. विजयालय ड. भोज – I I. पल्लव II. चोळ III. चोळ राज घराण्याचा संस्थापक IV. गुर्जर

(1) अ – II, ब – III, क – I, ड – IV
(2) अ – I, ब – II, क – III, ड – IV
(3) अ – IV, ब – III, क – II, ड – I
(4) अ – I, ब – II, क – IV, ड – III

Q8. खालीलपैकी कृष्णदेवराय यांच्याशी संबंधित योग्य विधाने कोणती ? अ. विजयनगरच्या साम्राज्याचा सत्ताधीश कृष्णदेवराय याने 'अमुक्तमाल्यदा' हा काव्य ग्रंथ लिहिला. ब. 'आंध्र भोज', 'अभिनव भोज' असे या राजास संबोधले जात असे. क. पेद्दना हा महान तेलगू कवी कृष्णदेवरायाच्या दरबारात होता. ड. कृष्णदेवराय हा संगम राजघराण्यातील होता.

(1) फक्त अ आणि ब
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त ब, क आणि ड

Q9. __________ या समाजाचे सदस्य होण्यासाठी; ''व्यक्तीला, ख्रिश्चनांनी बनवलेला पाव व मुस्लिमांच्या हातातील पाणी पिणे बंधनकारक होते''.

(1) ब्राह्मो समाज
(2) आर्य समाज
(3) प्रार्थना समाज
(4) सत्यशोधक समाज

Q10. मुघलकालीन न्यायव्यवस्थेतील शिक्षा आणि शिक्षेचे स्वरूप यांच्या अचूक जोड्या जुळवा. स्तंभ 'अ' (शिक्षा) अ. हद्द ब. ताझीर क. किस्सास ड. तशहीर स्तंभ 'ब' (शिक्षेचे स्वरूप) i. जशास तसे ii. मानहानी, धिंड काढणे iii. ताकीद, समज वा हद्दपार iv. मृत्युदंड, हातपाय तोडणे

(1) अ – iii, ब – i, क – iv, ड – ii
(2) अ – ii, ब – iii, क – i, ड – iv
(3) अ – iv, ब – iii, क – i, ड – ii
(4) अ – iii, ब – i, क – ii, ड – iv

Q11. बॅ. चित्तरंजन दास यांनी 1917 मध्ये केलेल्या चार प्रसिद्ध भाषणांना एकत्र करून खालीलपैकी कोणते पुस्तक प्रसिद्ध करण्यात आले ?

(1) इंडियन्स ऑफ इंडिया
(2) इंडिया फॉर इंडियन्स
(3) इंडिया ॲन्ड इंडियन्स
(4) इंडियन्स फॉर इंडिया

Q12. हैदराबाद संस्थान विलीनीकरणात मार्गदर्शक म्हणून भूमिका बजावणारे लेफ्टनंट जनरल कोण होते ?

(1) के. एम. करीअप्पा
(2) राजेंद्र सिंग
(3) एस. एम. श्रीनागेश
(4) सर रॉबर्ट लॉकहार्ट

Q13. मुघल बादशहा अकबराने इ. स. 1584 मध्ये ''खान-ए-खानान'' ही पदवी कोणाला दिली होती ?

(1) अबुल फजल
(2) मिया तानसेन
(3) अब्दुल रहीम
(4) हकीम हुमाम

Q14. सन 1877 मध्ये भरलेल्या 'महान दिल्ली दरबाराचे' वर्णन 'भारतीय संसद' म्हणून कोणी केले ?

(1) म. गो. रानडे
(2) के. टी. तेलंग
(3) एस. एच. चिपळूणकर
(4) ग. वा. जोशी

Q15. 'दिवाण-ए-अमीर-ए-कोही' नावाचे स्वतंत्र खाते कोणी स्थापन केले ?

(1) अलाउद्दीन खिलजी
(2) मुहम्मद बिन तुघलक
(3) बल्बन
(4) फिरोज शाह तुघलक

Q16. कर्कवृत्त भारताच्या कोणत्या राज्यामधून जाते ?

(1) गुजरात – मध्य प्रदेश – त्रिपुरा – मिझोराम
(2) गुजरात – महाराष्ट्र – पश्चिम बंगाल – त्रिपुरा
(3) महाराष्ट्र – बिहार – पश्चिम बंगाल – मिझोराम
(4) गुजरात – बिहार – त्रिपुरा – पश्चिम बंगाल

Q17. योग्य जोड्या लावा. जीवावरण राखीव क्षेत्र अ. निलगिरी ब. सुंदरबन क. कच्छ ड. पन्ना स्थापना वर्ष I. 2011 II. 2008 III. 1989 IV. 1986

(1) अ – I, ब – II, क – III, ड – IV
(2) अ – IV, ब – III, क – II, ड – I
(3) अ – II, ब – III, क – IV, ड – I
(4) अ – III, ब – IV, क – I, ड – II

Q18. योग्य जोड्या जुळवा. नदी संगमस्थळ अ. प्रकाशे ब. मुडावद क. माहूली ड. तुळापूर नद्या I. तापी-पांझरा II. तापी-गोमती III. भीमा-इंद्रायणी IV. कृष्णा-वेण्णा

(1) अ – I, ब – II, क – III, ड – IV
(2) अ – II, ब – I, क – IV, ड – III
(3) अ – III, ब – IV, क – II, ड – I
(4) अ – IV, ब – III, क – II, ड – I

Q19. 2011 च्या जनगणनेनुसार, कोणत्या केंद्रशासित प्रदेशात अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी सर्वाधिक आहे ?

(1) चंदीगड
(2) लक्षद्वीप
(3) दादरा-नगर हवेली
(4) दिल्ली

Q20. 2011 च्या भारतीय जनगणनेनुसार, राजस्थान राज्याचा साक्षरता दर सर्वात कमी _______ इतका होता.

(1) 55.42%
(2) 61.8%
(3) 66.11%
(4) 65.39%

Q21. खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

(1) भारताच्या मुख्य भूमीचे उत्तरेकडील टोक लडाखमधील दफ्दार आहे.
(2) भारताच्या मुख्य भूमीचे दक्षिणेकडील टोक तामिळनाडूमधील कन्याकुमारी आहे.
(3) भारताच्या मुख्य भूमीचे पूर्वेकडील टोक आसाममधील किबिथू आहे.
(4) भारताच्या मुख्य भूमीचे पश्चिमेकडील टोक गुजरातमधील गुहार मोता आहे.

Q22. जून ते सप्टेंबर या काळात महाराष्ट्रात _______ मोसमी वारे वाहतात.

(1) आग्नेय
(2) वायव्य
(3) नैऋत्य
(4) ईशान्य

Q23. खालील विधानांचा विचार करा. अ. तपांबराचे तापमान सामान्यत: वाढत्या उंची बरोबर कमी होते. ब. तपांबर हे सूर्याकडून लघु तरंगाच्या स्वरूपात येणाऱ्या सौरप्रारणाच्या शोषणाने नव्हे तर पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरून होणाऱ्या उष्णतेच्या वहनाने तापवले जाते. आता सांगा की :

(1) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत आणि दुसरे विधान पहिल्या विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण आहे
(2) दोन्ही विधाने चुकीची आहेत
(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत, परंतु दुसरे विधान पहिल्या विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण नाही
(4) पहिले विधान बरोबर आहे, परंतु दुसरे चूक आहे

Q24. खालीलपैकी कोणता खडकांचा प्रकार रासायनिक प्रक्रियेद्वारा निर्मित जलजन्य खडक आहे ?

(1) जिप्सम
(2) शेल
(3) ग्रॅनाईट
(4) पंकाश्म

Q25. खालीलपैकी कोणते वधिान/वधिाने अचूक नाहीत ? अ. वषिुववृत्ताच्या उत्तर व दक्षिणेकडे 30° अक्षवृत्तीय प्रदेशात उष्णकटबिंधीय आवर्ते नर्िमाण होतात. ब. उष्णकटबिंधीय आवर्तांचा व्यास 300 ते 1500 कि.मी. आणि त्यापेक्षाही अधकि असू शकतो. क. उष्णकटबिंधीय आवर्ती वाऱ्याचा वेग दर ताशी 50 ते 60 कि.मी. आणि त्यापेक्षाही अधकि असू शकतो. ड. उष्णकटबिंधीय आवर्ते उत्तर गोलार्धात घड्याळाच्या काट्यांच्या दिशेने वाहतात.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त ड
(4) फक्त ब आणि ड

Q26. खालीलपैकी कोणत्या नद्या सिंधू नदीच्या उपनद्या आहेत ? अ. झेलम, चनिाब, कोसी, सतलज ब. गंडक, कोसी, घाग्रा, सोन क. सतलज, बियास, रावी, चनिाब ड. काबुल, कुर्रम, स्वात, झेलम

(1) अ आणि ब बरोबर आहेत
(2) क आणि ड बरोबर आहेत
(3) ब आणि ड बरोबर आहेत
(4) अ आणि क बरोबर आहेत

Q27. भारतीय घटक राज्ये/केंद्रशासति प्रदेश (यादी – I) व त्यांचे लगि-गुणोत्तर (यादी – II) यांच्या जोड्या लावा. यादी – I घटक राज्ये/केंद्रशासति प्रदेश अ. केरळ ब. तामळिनाडू क. पुदुचेरी ड. आंध्र प्रदेश यादी – II लगि गुणोत्तर (जनगणना – 2011) i. 996 ii. 1037 iii. 1084 iv. 993

(1) अ – ii, ब – iii, क – i, ड – iv
(2) अ – iv, ब – i, क – ii, ड – iii
(3) अ – i, ब – ii, क – iv, ड – iii
(4) अ – iii, ब – i, क – ii, ड – iv

Q28. भारतीय द्वपिकल्पाच्या सीमेवरील बंगालचा उपसागर आणि अरबी समुद्रात खालीलपैकी कोणत्या कारणाने वादळाची नर्िमिती होते ?

(1) तापमान कमी होऊन हवेचा दाब वाढल्याने
(2) तापमान वाढून हवेचा दाब कमी झाल्याने
(3) तापमान व हवेचा दाब वाढल्याने
(4) तापमान व हवेचा दाब कमी झाल्याने

Q29. कळसुबाई हे महाराष्ट्रातील सर्वोच्च पर्वत शखिर खालीलपैकी कोणत्या पर्वत रांगेत स्थति आहे ?

(1) सह्याद्री
(2) शंभू महादेव
(3) सातपुडा
(4) बालाघाट

Q30. योग्य जोड्या जुळवा. महासागर a. प्रशांत महासागर b. अटलांटकि महासागर c. हिंदी महासागर d. आर्क्टकि महासागर गर्ता i. जावा गर्ता ii. मरयिाना गर्ता iii. युरेशयिन गर्ता iv. प्युर्टो रिको गर्ता

(1) a – iv, b – iii, c – ii, d – i
(2) a – i, b – ii, c – iii, d – iv
(3) a – ii, b – iv, c – i, d – iii
(4) a – ii, b – iii, c – iv, d – i

Q31. यादी – I मध्ये दलिेल्या प्रदूषकांची यादी – II मध्ये दलिेल्या त्यांच्या परणिामांशी जोड्या लावा. यादी – I प्रदूषके a. पाण्यातील फॉस्फेट खते b. हवेतील मिथेन c. पाण्यातील कृत्रमि अपमार्जके d. हवेतील नायट्रोजन ऑक्साईड यादी – II प्रदूषकांचे परणिाम i. पाण्याची जैवरासायनकि ऑक्सीजनची पातळी वाढते ii. आम्ल पर्जन्य iii. जागतकि तापमान वाढ iv. अन्नतरिक/सुपोषण

(1) a – ii, b – i, c – iv, d – iii
(2) a – iv, b – iii, c – i, d – ii
(3) a – iii, b – ii, c – iv, d – i
(4) a – i, b – iii, c – ii, d – iv

Q32. भारतातील सरपटणारे प्राणी आणि उभयचर प्राण्यांच्या अत्यंत धोक्यात असलेल्या प्रजाती म्हणून खालीलपैकी कोणता प्राणी घोषति केलेला नाही ?

(1) घारियिल
(2) बेंगल फ्लोरकिन
(3) फोर-टोड रवि्हर टेरापीन

(4) लेदरबॅक कासवे

Q33. जीवशास्त्रज्ञांनी जैवविविधितेला धोका निर्माण करणाऱ्या घटकांबाबत पुढीलपैकी कोणता संक्षिप्त शब्द प्रयोग केला ?

(1) EIA
(2) IUCN
(3) EPA
(4) HIPPO

Q34. खालीलपैकी कोणते एक पुनर्नविकरणीय ऊर्जा संसाधनाचे उदाहरण आहे ?

(1) दगडी कोळसा
(2) खनजि तेल/पेट्रोलियम
(3) नैसर्गकि वायू
(4) भूऔष्णकि ऊर्जा

Q35. धोकादायक कचरा (व्यवस्थापन, हाताळणी आणि सीमापार वाहतूक) नयिम, 2008 नुसार ________ हे धोकादायक कचऱ्याच्या सीमापार वाहतुकीशी संबंधीत आणि भारताच्या कोणत्याही भागातून धोकादायक कचऱ्याच्या वाहतुकीची परवानगी देणारे नोडल मंत्रालय असेल.

(1) पर्यावरण आणि वन मंत्रालय, भारत सरकार
(2) गृह मंत्रालय, भारत सरकार
(3) परराष्ट्र मंत्रालय, भारत सरकार
(4) वाणज्यि आणि उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार

Q36. अन्न सुरक्षा वधियेक, 2013 च्या संदर्भात खालीलपैकी योग्य वधिान/ने ओळखा. अ. हे वधियेक शहरी भागातील 50% आणि ग्रामीण भागातील 75% लोकसंख्येला अन्न सुरक्षेचा लाभ उपलब्ध करून देतो. ब. लाभार्थ्यांना दरमाह प्र.कि.रु. 3 प्रमाणे तांदूळ, प्र.कि.रु. 1 प्रमाणे भरड धान्य व प्र.कि.रु. 2 प्रमाणे गहू उपलब्ध होणार आहे.

(1) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत
(2) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत
(3) फक्त अ बरोबर आहे
(4) फक्त ब बरोबर आहे

Q37. शाश्वत वकिास ही संकल्पना ________ मध्ये सादर केलेल्या जागतकि संवर्धन धोरणात प्रथम प्रचलति झाली.

(1) 1980
(2) 1987
(3) 1990
(4) 1992

Q38. 2020 मध्ये जाहीर करण्यात आलेल्या शाश्वत वकिास लक्ष्ये नर्दिेशांकात भारत कोणत्या स्थानावर आहे ?

(1) 117 व्या
(2) 17 व्या
(3) 40 व्या
(4) 125 व्या

Q39. "फक्त उत्पादनात होणारी वाढ म्हणजे आर्थकि वृद्धी होय" हे वधिान कोणी केले ?

(1) प्रो. एडसिन
(2) प्रो. कंडिलबर्जर
(3) ए.डी. गोरवाला
(4) प्रो. जोसेफ शुम्पीटर

Q40. भारतीय अर्थव्यवस्थेबाबत खालील वधिाने वचिारात घेऊन योग्य पर्याय नविडा. अ. जागतकीकरणानंतर भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बदल लक्षात घेता 'ट्रकिल डाऊन थअिरी' भारतीय अर्थव्यवस्थेला तंतोतंत लागू होते. ब. जागतकीकरणानंतर वशिेषतः 2005 पासून, भारताने गाठलेला उच्च वकिास दर 'ट्रकिल डाऊन थअिरी' वर प्रश्नचन्हि उपस्थति करतो.

(1) वधिान अ बरोबर आहे
(2) वधिान ब बरोबर आहे
(3) दोन्ही वधिाने अ व ब बरोबर आहेत
(4) दोन्ही वधिाने अ व ब चुकीची आहेत

Q41. "विकिसनशील जगामधील जवळजवळ 40% लोकसंख्येला 1950 आणि 1960 च्या दशकांमध्ये झालेल्या आर्थिक वृद्धीचा लाभ झालेला नाही." हे विधान कोणाचे आहे ?

(1) रॉबर्ट मॅकनामारा
(2) रॉबर्ट क्लोवर
(3) चार्ल्स् किंडलबर्जर
(4) जनि ड्रेज

Q42. राष्ट्रीय हवामान विषयक कृती कार्यक्रमांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्रीय अभियानाचा समावेश केला नव्हता ?

(1) राष्ट्रीय सौर अभियान
(2) राष्ट्रीय शाश्वत वसतस्थिान अभियान
(3) राष्ट्रीय जल अभियान
(4) राष्ट्रीय आरोग्य अभियान

Q43. भारतात स्वातंत्र्याच्या 7 दशकानंतरही अस्तित्वात असलेल्या दारिद्रयाची खालीलपैकी कोणते/ती कारण/कारणे आहे/आहेत ? अ. अर्थव्यवस्था मोठ्या प्रमाणात कृषी क्षेत्रावर अवलंबून. ब. उत्पादन क्षेत्रातील रोजगार संधीची कमतरता. क. विकसित देशांच्या तुलनेत शेती विकासाचा अधिक दर.

(1) विधाने अ व क बरोबर आहेत
(2) विधाने अ व ब बरोबर आहेत
(3) केवळ विधान अ बरोबर आहे
(4) केवळ विधान ब बरोबर आहे

Q44. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत राबविण्यात येणारा/रे कार्यक्रम _______________. अ. पूरक पोषण आहार कार्यक्रम ब. आरोग्य तपासणी क. कामगार प्रशिक्षण ड. स्त्री-पुरुष असमानता

(1) फक्त अ, क
(2) फक्त क, ड
(3) फक्त अ, ब
(4) अ, ब व क

Q45. 2011 च्या जनगणनेनुसार, सन 2011 मध्ये देशातील एकूण शहरी लोकसंख्येपैकी 13% लोकसंख्या खालीलपैकी कोणत्या शहरांत रहात होती ? अ. मुंबई ब. चेन्नई क. कलकत्ता ड. दिल्ली

(1) अ आणि ड
(2) अ, क आणि ड
(3) अ, ब आणि ड
(4) अ, ब आणि क

Q46. 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारताची लोकसंख्या एकूण जागतिक लोकसंख्येच्या ________ टक्के आहे.

(1) 2.4
(2) 17.5
(3) 31.9
(4) 25.1

Q47. भारताच्या राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 संदर्भात खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/त ? अ. जास्तीत जास्त दोन अपत्ये नुसार 2050 साला पर्यंत देशाच्या लोकसंख्येत स्थिरता आणणे. ब. सार्वत्रिक लसीकरण. क. अर्भक मृत्युचे प्रमाण प्रति हिजारी 30% पेक्षा खाली आणणे.

(1) विधाने अ, ब व क बरोबर आहेत
(2) विधाने अ व क बरोबर आहेत
(3) केवळ विधान अ बरोबर आहे
(4) केवळ विधान ब बरोबर आहे

Q48. जमीन धारणेची मर्यादा म्हणजे एखादा व्यक्ती स्वतःच्या नावे किती जमीन धारण करू शकतो याची वैधानिक परिपूर्ण मर्यादा होय. जमीन धारणेची मर्यादा लादण्याचे खालीलपैकी कोणते दोन पैलू आहेत ? अ. भविष्यातील अधिग्रहणावर मर्यादा ब. एकत्रित जमीन मालकी मर्यादा क. विद्यमान जमीन धारणेवर मर्यादा ड. रूपांतरावर मर्यादा

(1) अ आणि ब
(2) ब आणि क
(3) क आणि ड
(4) अ आणि क

Q49. खालील विधाने विचारात घ्या : अ. लिंगाधारित मानव विकास निर्देशांक हा आरोग्य, शिक्षण, सबलीकरण आणि श्रम बाजार यांचा संयुक्त निर्देशांक आहे. ब. वरील चार घटकाचा विचार केल्यास स्त्री-पुरुषातील असमानतेमुळे मानव विकासावर प्रतिकूल परिणाम होतो.

(1) फक्त अ बरोबर आहे
(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत
(4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

Q50. 26 जून, 1975 रोजी जाहीर केलेल्या 20 कलमी कार्यक्रमाचा मुख्य हेतु पुढीलपैकी कोणता होता ? अ. राहणीमानाच्या दर्जात सुधारणा करणे. ब. दारिद्र्य रेषेखालील लोकांना साहाय्य करणे (दारिद्र्य निर्मूलन).

(1) फक्त अ बरोबर आहे
(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत
(4) वरीलपैकी नाही

Q51. एकाच पदार्थाच्या दोन रॉडच्या लांबी त्रिज्येचे गुणोत्तर 1 : 2 आणि 2 : 3 आहे. जर रॉडच्या दोन्ही टोकांमधील तापमानातील फरक समान असेल तर उष्णता प्रवाहाचे गुणोत्तर किती असेल ?

(1) 3 : 2
(2) 4 : 3
(3) 1 : 3
(4) 8 : 9

Q52. खालील दिलेल्या रोधकांच्या नेटवर्क (नेटवर्क ऑफ रेजिस्टन्सेस) मध्ये बॅटरीमधून ________ विद्युतधारा वाहील.

(1) 1.5 A
(2) 3.5 A
(3) 4.0 A
(4) 1.0 A

Q53. खालीलपैकी कोणती भौतिक राशी टकरीच्या दरम्यान अक्षय राहते ?

(1) वस्तुमान
(2) संवेग
(3) वेळ
(4) लांबी

Q54. खालीलपैकी कोणत्या निरीक्षणा द्वारे विश्व स्थिर नसून ते विस्तारीत आहे याबद्दल पुष्टी मिळते ?

(1) दूरवरच्या आकाशगंगामधून येणाऱ्या प्रकाशात आढळणारे लाल रंगाकडील विस्थापन
(2) दूरवरच्या आकाशगंगामधून येणाऱ्या प्रकाशात आढळणारे निळ्या रंगाकडील विस्थापन
(3) कृष्ण विवराच्या जवळून जाताना होणारे प्रकाशाचे वक्रीभवन
(4) प्रकाशाच्या वेगाची स्थिरता

Q55. ________ या प्रक्रियेत न्युट्रीनो कण उत्सर्जित होतो.

(1) अल्फा क्षय
(2) बीटा क्षय
(3) गॅमा क्षय
(4) एक्स रे

Q56. तापमान वाढीचा परिणाम वायूच्या मतिप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) वर कसा होतो ?

(1) मतिप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) वाढतो
(2) मतिप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) कमी होतो
(3) मतिप्रवाहीपणा/स्निग्धता (viscosity) स्थिर राहतो
(4) मतिप्रवाहीपणा/स्निग्धता ऋण होतो

Q57. जर संरक्षक पेशीमध्ये ________ घटक जमा झाले तर रंध्र उघडेल.

(1) मॅग्नेशियम
(2) पोटॅशियम
(3) लोखंड
(4) जस्त

Q58. सायट्रस (लिंबू) कॅन्कर हा रोग कोणत्या प्रकारच्या रोगजनकामुळे (Pathogen) होतो ?

(1) जीवाणू
(2) बुरशी
(3) विषाणू
(4) निमॅटोड

Q59. स्पायरोगायरा या शैवालासंबंधी खालीलपैकी कोणती विधाने अचूक आहेत ? अ. सामान्यतः त्याला तलावातील घाण असे म्हणतात. ब. ते सागरी पाण्यात वाढते. क. त्याच्या पेशीमध्ये सर्पिलाकार हरितलवके असतात. ड. ते झिग्नेमाटेसी कुटुंबातील आहे.

(1) अ, ब आणि क
(2) ब, क आणि ड
(3) अ, क आणि ड
(4) अ, ब आणि ड

Q60. स्क्लेराईड्सच्या श्रेणी ________ आहेत. अ. मॅक्रोस्क्लेराईड्स ब. ओस्टिओस्क्लेराईड्स क. ट्रॅकिड्स ड. ॲस्टेरोस्क्लेराईड्स वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ
(2) फक्त अ आणि ब
(3) अ, ब आणि ड
(4) अ, ब आणि क

Q61. खालीलपैकी हार्मोन्सचा कोणता संच मासिक पाळीचे नियमन करतात ?

(1) एफ.एस.एच., एल.एच., इस्ट्रोजेन व प्रोजेस्टेरॉन
(2) इस्ट्रोजेन, टेस्टोस्टेरॉन, एल.एच. व कॉर्टीकोस्टेरॉन
(3) कॉर्टीसोल, इस्ट्रोजेन, प्रोजेस्टेरॉन व एफ.एस.एच.
(4) डायहायड्रोटेस्टोस्टेरॉन, इस्ट्रोजेन, प्रोजेस्टेरॉन व एफ.एस.एच.

Q62. कोणत्या झाडाच्या फूले, पाने व बिया वापरून 'मारीजुआना' हे अंमली पदार्थ तयार करतात ?

(1) कॅनाबीस सॅटीव्हा
(2) निकोटियाना टबॅकम
(3) ओपीयम पॉपी
(4) मेंथा स्पिकाटा

Q63. ''मानवी जीनोम प्रकल्प 1990'' चे मुख्य उद्दिष्ट/ष्टे हे होते ___________. अ. मानवातील 20,000 ते 25,000 जनुके ओळखणे. ब. डी.एन.ए. मधील 5 बिलीयन बेस पेअरचा क्रम निश्चीत करणे. क. नव्याने प्राप्त जीनोमीक ज्ञानाचा संशोधन व औषधी शास्त्रात समावेश करणे. ड. प्राण्यांचे क्लोनिंग विकसित करणे.

(1) फक्त ब आणि ड
(2) फक्त अ आणि क
(3) फक्त अ
(4) फक्त ब

Q64. प्रोकैरीओटमधील आनुवंशिक कोडमधील एन-फॉर्मील मिथीओनिन साठी प्रारंभिक कोड कोणता ?

(1) TTG
(2) CUG
(3) GGC
(4) AUG

Q65. ऊर्जा उत्पादनासाठी खालीलपैकी कोणता/ते पर्याय कोणत्याही स्वरूपात कार्बनचा वापर करीत नाहीत ? अ. लाकूड ब. बायोगॅस क. भूऔष्णिक स्रोत ड. कोळसा

(1) अ आणि ब दोन्ही
(2) ब आणि क दोन्ही
(3) फक्त क
(4) फक्त ड

Q66. मॅग्नेशिअम क्लोराईड ह्या संयुगाची निर्मिती होतांना मॅग्नेशिअम व क्लोरिनच्या अणुंमध्ये कोणता रासायनिक बंध तयार होतो ? अ. सहसंयोजक ब. आयनिक बंध क. समन्वय सहसंयोजक बंध ड. धातू बंध

(1) फक्त ड
(2) फक्त अ
(3) फक्त अ आणि क

(4) फक्त ब

Q67. व्यावसायिक तंतुंच्या उत्पादनात लोकरीला पर्याय म्हणून खालीलपैकी कोणाचा वापर केला जातो ?

(1) डॅक्रॉन
(2) टेफ्लॉन
(3) पॉलीॲक्रिलोनायट्राईल
(4) कॅप्रोलॅक्टम

Q68. खालीलपैकी कोणत्या औषधाचे वर्गीकरण वेदनाशामक आणि ज्वरशामक असे केले जाऊ शकते ? अ. वेरोनल ब. बेनेड्रील क. पेनिसिलिन ड. पॅरासिटामॉल

(1) फक्त अ
(2) अ आणि ड दोन्ही
(3) ब आणि क दोन्ही
(4) फक्त ड

Q69. योग्य जोड्या लावा : अ. मोनोसॅकराइड ब. डायसॅकराइड क. ट्रायसॅकराइड ड. पॉलीसॅकराइड i. रॅफिनोज ii. स्टार्च iii. ग्लुकोज iv. सुक्रोज

(1) अ – iii, ब – ii, क – i, ड – iv
(2) अ – ii, ब – i, क – iii, ड – iv
(3) अ – iv, ब – iii, क – ii, ड – i
(4) अ – iii, ब – iv, क – i, ड – ii

Q70. हायड्रोजनचे समस्थानिके आणि त्यांचे अनुक्रमे वस्तुमान गुणोत्तर ___________ आहे.

(1) ड्युटेरियम, प्रोटियम, ट्रिटियम; 1 : 2 : 3
(2) ट्रिटियम, ड्युटेरियम, प्रोटियम; 2 : 3 : 1
(3) ट्रिटियम, प्रोटियम, ड्युटेरियम; 2 : 3 : 1
(4) प्रोटियम, ड्युटेरियम, ट्रिटियम; 1 : 2 : 3

Q71. खालीलपैकी कोणत्या घटना दुरुस्ती कायद्याने 'महानगर नियोजन समितीच्या' स्थापनेची तरतूद केली आहे ?

(1) 42 वा घटना दुरुस्ती कायदा
(2) 44 वा घटना दुरुस्ती कायदा
(3) 73 वा घटना दुरुस्ती कायदा
(4) 74 वा घटना दुरुस्ती कायदा

Q72. भारतीय घटना समिती अंतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या विविध समिती व तिचे अध्यक्ष यांच्या अयोग्य जोड्या ओळखा. अ. सुकाणू समिती – राजेंद्र प्रसाद ब. सल्लागार समिती – वल्लभभाई पटेल क. केंद्रीय अधिकार समिती – जे. बी. कृपलानी ड. मूलभूत हक्क उप-समिती – जवाहरलाल नेहरू

(1) अ आणि क
(2) ब आणि ड
(3) क आणि ड
(4) अ आणि ब

Q73. खालीलपैकी योग्य विधान/ने निवडा. अ. उपराष्ट्रपती, ज्या दिनांकास आपले पद ग्रहण करील त्या दिनांकापासून पाच वर्षाच्या अवधीपर्यंत ते पद धारण करील. ब. उपराष्ट्रपती, राष्ट्रपतीस संबोधून आपल्या पदाचा सहीनिशी लेखी राजीनामा देऊ शकेल. क. लोकसभेच्या त्यावेळच्या सर्व सदस्यांच्या बहुमताने पारित झालेल्या आणि राज्यसभेने संमत केलेल्या ठरावाद्वारे उपराष्ट्रपतीस त्यांच्या पदावरून दूर करता येईल.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) फक्त अ, ब

Q74. ॲंग्लो-इंडीयन समुदायासाठी तरतुदींबाबत खालीलपैकी अयोग्य विधान/ने ओळखा. अ. अनुच्छेद 335 हे राज्यांच्या विधान सभांमध्ये ॲंग्लो-इंडीयन समाजाचे प्रतिनिधित्वाशी निगडीत आहे. ब. ॲंग्लो-इंडीयन समाजाच्या लाभाकरीता 31 मार्च, 1948 रोजी संपन्न होणाऱ्या वित्तीय वर्षात शिक्षणाबाबत दिली गेली होती अशी काही अनुदाने असतील तर, तीच अनुदाने संविधानाच्या प्रारंभानंतर पहिल्या तीन वित्तीय वर्षात संघराज्य व प्रत्येक राज्य यांच्याकडून दिली जातील. क. दर तीन वर्षाच्या अनुवर्ती कालावधीत, लगतपूर्व तीन वर्षाच्या कालावधीतील अनुदानापेक्षा ती दहा टक्क्याने कमी असू शकतील.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब व क

(3) फक्त क
(4) वरीलपैकी सर्व

Q75. खालीलपैकी कोणते भारताच्या राज्यघटनेतील भाग I मधील कलम 1 ते 4 शी संबंधित आहे/आहेत ? अ. संघराज्य व त्याच्या राज्यक्षेत्राशी ब. मूलभूत अधिकाराविषयी क. न्यायाविषयी ड. कर्तव्याविषयी

(1) फक्त ब आणि ड
(2) फक्त क आणि अ
(3) फक्त अ
(4) फक्त अ आणि ब

Q76. भारताच्या राज्यघटनेतील अनुच्छेद 371 व त्याच्या उप-अनुच्छेदानुसार विशेष दर्जा नसलेली राज्ये ओळखा.

(1) नागालॅन्ड, आसाम
(2) मणिपूर, सिक्कीम
(3) मिझोराम, नागालॅन्ड
(4) त्रिपुरा, झारखंड

Q77. स्वातंत्र्यानंतरचा पहिला लोक अदालत कॅम्प 1982 साली कोणत्या राज्यात भरवण्यात आला होता ?

(1) महाराष्ट्र
(2) गुजरात
(3) आंध्र प्रदेश
(4) पंजाब

Q78. बी. पट्टाभी सीतारामय्या हे खालील समितीचे अध्यक्ष होते. अ. सभागृह समिती ब. मुख्य आयुक्तांच्या प्रांताबाबत समिती क. नागरिकत्वाबाबत तदर्थ समिती ड. सर्वोच्च न्यायालयाबाबत तदर्थ समिती

(1) फक्त अ, ब
(2) फक्त क, ड
(3) फक्त अ, ड
(4) फक्त ब, क

Q79. भारतात 'नॅशनल कमिशन फॉर प्रोटेक्शन ऑफ चाईल्ड राईट्स' (NCPCR) ची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली ?

(1) 2001
(2) 2005
(3) 2007
(4) 2010

Q80. लैंगिक अत्याचारापासून बालकांचे संरक्षण करण्यासाठी भारतात 'प्रोटेक्शन ऑफ चिल्ड्रेन फ्रॉम सेक्शुअल ऑफेन्सेस (पोक्सो) कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला ?

(1) 2009
(2) 2012
(3) 2015
(4) 2018

Q81. राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना भारतात केव्हा झाली ?

(1) 1990
(2) 1991
(3) 1992
(4) 1993

Q82. खालीलपैकी कोणती कार्ये 24 जानेवारी, 1950 रोजी संविधान सभेने केली आहेत ? अ. राष्ट्र ध्वजाचा स्वीकार ब. राष्ट्र गीताचा स्वीकार क. राष्ट्र गानाचा स्वीकार ड. डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांची भारताचे प्रथम राष्ट्रपती म्हणून निवड

(1) फक्त अ, ब, क
(2) फक्त अ, ब, ड
(3) फक्त अ, क, ड
(4) फक्त ब, क, ड

Q83. खालीलपैकी योग्य विधाने ओळखा. अ. कॅबिनेट मिशन योजनेनुसार नोव्हेंबर, 1946 मध्ये संविधान सभा निर्माण करण्यात आली होती. ब. कॅबिनेट मिशनने दोन संविधान सभेच्या विचारांना नकार दिला. क. मुस्लिम लिगने क्रिप्स प्रस्ताव स्वीकारला होता.

(1) फक्त अ, ब
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) वरीलपैकी सर्व

Q84. आधुनिक संविधानवाद या संकल्पनेची सुरुवात कोणत्या देशात झाली ?

(1) अमेरिका
(2) इंग्लंड
(3) फ्रान्स
(4) भारत

Q85. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा. अ. जी व्यक्ती, राष्ट्रपती म्हणून पद धारण करीत असेल अथवा जिने असे पद धारण केलेले आहे ती व्यक्ती, संविधानाच्या अन्य तरतुदींना अधीन राहून त्या पदासाठी होणाऱ्या फेरनिवडणुकीस पात्र असेल. ब. कोणतीही व्यक्ती राज्य सभेचा सदस्य म्हणून निवडून येण्यास अर्हता प्राप्त असल्याखेरीज राष्ट्रपती पदाच्या निवडणुकीस पात्र असणार नाही.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ व ब दोन्ही
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Q86. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ? अ. सहाव्या राष्ट्रीय जल पुरस्कारांकरीता आवेदनपत्रे दि. 15 नोव्हेंबर 2024 रोजी मागवण्यात आली. ब. राष्ट्रीय जल पुरस्कार नऊ प्रकारांमध्ये प्रदान केला जातो. क. जल शक्ती मंत्रालयाद्वारे राष्ट्रीय जल पुरस्कार 2016 वर्षापासून देण्यात येतात.

(1) अ, ब आणि क बरोबर आहेत
(2) अ, ब आणि क चूक आहेत
(3) अ व ब बरोबर आहेत
(4) ब व क बरोबर आहेत

Q87. जागतिक शांतता निर्देशांक 2024 नुसार खालील राष्ट्रांची रँकींग चढत्या क्रमाने लावा. अ. आयरलॅण्ड ब. ऑस्ट्रिया क. आईसलॅण्ड ड. न्यूझिलंड

(1) अ, ब, क, ड
(2) क, अ, ब, ड
(3) क, ब, अ, ड
(4) ब, क, ड, अ

Q88. गुकेश डी. हे देशातील सर्वात उत्कृष्ट बुद्धिबळपटूंपैकी एक आहेत. त्यांची कामगिरी अशी आहे, — अ. 2024 मध्ये सिंगापुर येथे झालेल्या FIDE जागतिक बुद्धिबळ स्पर्धेत सुवर्णपदक मिळविले. ब. 2024 मध्ये सिंगापुर येथे झालेल्या FIDE 45 व्या बुद्धिबळ ऑलिंपियाड (ओपन टीम) मध्ये सुवर्णपदक मिळविले. क. 2024 मध्ये बुडापेस्ट येथे झालेल्या FIDE 45 व्या बुद्धिबळ ऑलिंपियाड (वैयक्तिक) मध्ये सुवर्णपदक मिळविले. वरील कथने लक्षात घ्या आणि योग्य कथने ओळखा.

(1) फक्त अ, ब
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) वरीलपैकी सर्व

Q89. योग्य विधान/विधाने ओळखा : अ. भारतामध्ये 22 जानेवारी 'राष्ट्रीय बालिका दिन' म्हणून साजरा केला जातो. ब. राष्ट्रीय बालिका दिन हा 2008 पासून बालिकेच्या अधिकार जागृतीसाठी साजरा केला जातो. क. बेटी बचाओ बेटी पढाओ योजना 2015 मध्ये सुरू करण्यात आली.

(1) फक्त अ, ब
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) वरीलपैकी सर्व

Q90. जोड्या लावा (ब्रिक्स शिखर परिषद) : अ अ. 16 वी ब्रिक्स शिखर परिषद ब. 15 वी ब्रिक्स शिखर परिषद क. 14 वी ब्रिक्स शिखर परिषद ड. 13 वी ब्रिक्स शिखर परिषद ब i. नवी दिल्ली ii. बीजींग iii. जोहान्सबर्ग iv. कझान

(1) iv, i, ii, iii
(2) iii, ii, i, iv

(3) ii, iii, iv, i
(4) iv, iii, ii, i

Q91. अक्षय अन्न योजने मध्ये लाभार्थ्यांना खालीलपैकी कोणती वस्तू मोफत मळिेल ? अ. तांदूळ ब. साखर क. लाल मरिची पावडर ड. हळद इ. ज्वारी

(1) फक्त अ, ब, क
(2) फक्त क, ड, इ
(3) फक्त अ, ब, इ
(4) वरीलपैकी सर्व

Q92. भगवान बरिसा मुंडा जोड रस्ते योजनेवषियी योग्य वधिाने ओळखा. अ. ही योजना महाराष्ट्र सरकारने सुरू केली आहे. ब. ही योजना फक्त आदवािसी गावांना जोडण्यासाठी केली आहे. क. या योजनेद्वारे आदवािसी भागांना प्राथमकि आरोग्य केंद्रे आणि आश्रमशाळांशी मुख्य रस्त्याने जोडण्यासाठी बनवली आहे. ड. ही योजना महाराष्ट्र सरकारने जानेवारी 2025 मध्ये बंद केली.

(1) अ, ब
(2) ब, क
(3) अ, ब, क
(4) अ, क आणि ड

Q93. मालदवि मध्ये एप्रलि 2024 मध्ये झालेल्या सार्वत्रकि नविडणुकामध्ये कोणत्या राजकीय पक्षाचा वजिय झाला ?

(1) पीपल्स नॅशनल काँग्रेस
(2) मालदवि नॅशनल काँग्रेस
(3) अवामी लगि
(4) डेमॉक्रॅटकि पार्टी

Q94. सधिू जल करार 1960 नुसार भारत ______ नद्यांचे पाणी वापरू शकतो.

(1) सतलज, इंडस (सधिू), रावी
(2) रावी, झेलम, इंडस (सधिू)
(3) सतलज, बयिास, रावी
(4) रावी, चनिाब, इंडस (सधिू)

Q95. भारतीय अर्थसंकल्प प्रक्रयिेत 'गलिोटनि' चा अर्थ काय आहे ? अ. सरकारी तूट भरून काढण्यासाठी कर वाढवणे. ब. अर्थसंकल्पातील अनुदानाच्या उर्वरति मागण्या पुढील चर्चेशवािय मतदानासाठी ठेवणे. क. आर्थकि संकटाच्या वेळी रझिर्व्ह बँकेची मदत. ड. अर्थसंकल्पाच्या शेवटी संसदेकडून नकार. वरीलपैकी कोणते वधिान/वधिाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त ब
(2) फक्त क आणि ड
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त अ

Q96. मारुती चतिमपल्ली यांनी खालीलपैकी कोणते ग्रंथ लहिीले आहेत ? अ. रातवा ब. पाखर माया क. चकवा चांदण ड. फुलवंती इ. जंगलाचा पाऊस

(1) फक्त अ, ब, क
(2) फक्त ब, ड, इ
(3) फक्त अ, ड, ब
(4) वरीलपैकी सर्व

Q97. भारताच्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी 24 जानेवारी, 2024 रोजी कोणत्या ठकिाणी कौशल भवन या कौशल्य वकिास आणि उद्योजकता मंत्रालयाच्या नवीन इमारतीचे उद्घाटन केले ?

(1) नवी दल्लिी
(2) हैद्राबाद
(3) बंगलूरू
(4) लखनौ

Q98. खालीलपैकी योग्य वधिान/वधिाने ओळखा : अ. 2025 – 26 च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पातील प्रमुख आकर्षण म्हणजे अणु ऊर्जा अभयिानाची सुरुवात, जे लघु मॉड्युलर अणु भट्ट्यांच्या (एसएमआर) संशोधन आणि वकिासावर केंद्रीत आहे. ब. अणु ऊर्जा अभयिानाच्या अंमलबजावणीला चालना देण्यासाठी, अणु ऊर्जा कायदा आणि आण्वकि नुकसानीसाठी नागरी दायत्वि कायद्यातील सुधारणा संसदेत मांडल्या जातील. क. या सुधारणामुळे अणु ऊर्जा प्रकल्पामध्ये परकीय क्षेत्रातील गुंतवणुकीला प्रोत्साहन मळिेल, अशी अपेक्षा आहे.

(1) फक्त अ, ब

(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) वरीलपैकी सर्व

Q99. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा : अ. ऑगस्ट 2024 मध्ये आयएनएस विक्रांत अधिकृतपणे भारतीय नौदलाच्या पश्चिम नौदल कमांडमध्ये सामील झाली. ब. आयएनएस विक्रांत (INS – I) ही भारतीय नौदलात सेवेत असलेली एक विमानवाहू नौका आहे. तामिलनाडू मध्ये बांधलेले हे अशा प्रकारचे पहिले जहाज आहे.

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ व ब दोन्ही
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Q100. भारताचे मुख्य न्यायाधीश भूषण गवई यांच्या बाबत काय खरे नाही ?

(1) त्यांचा जन्म 24 नोव्हेंबर 1960 रोजी झाला.
(2) त्यांनी सांविधानिक कायदा व प्रशासकीय कायदा मध्ये प्रॅक्टीस केली आहे.
(3) जानेवारी 2005 रोजी त्यांची नागपुर खंडपीठात सरकारी अधिवक्ता आणि सरकारी वकील म्हणून नियुक्ती झाली.
(4) त्यांना मे, 2019 रोजी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून बढती देण्यात आली.